

De olle beuk

Een van de laatste gedichten (hij moet nog overge-typt worden) gaat over de moole rode beuk waarop hij vanuit zijn woning een prachtig zicht heeft:

Doe olle beuk, houveul joaren hest hier al stoan.

Hail wat stôrms binnen al over dien mooie kruun hengoan.

Doe hest in dij joaren al hail wat zaain mor doe vertelst dat aan gainain.

Twij oorlogen binnen over dien kruun hengoan mor doe gruiet mor deur, doe bleefst gewoon stoan.

Wie willen dit mor zeggen, of hebben wie ons vergist, dast doe de oldste en de mooiste boom van Boswiek bist!

Al is t ook winter en hest dien blad nait meer.

Mor als t weer veujoar wordt den bist ter weer.

Den kikst over Boswiek en denkst messchaain:

*Ik bin de mooiste van allemoal, dat ken je wel zaain!
En komt ter 'n stôrmen den gaait dien kop even boegen.
Den denkst doe: de wind mout staark wezen om mie weg te zoegen.*

*Al schudt de wind zien takken ook nog zo stief,
t kin hom niks schelen, hai denkt mor zo: ik blief.*

Zo'n olle beuk, hai is messchaain wel honderd joar.

Men zol zeggen: hou holdt hai dat wel kloar.

Mor hai is staark, dat ken je zo wel zaain

want hai staait al joaren doar op t schoulplaiin.

Vrouger het doar n schoule stoan bie dat plaiin

mor dij is weg mor boom bleef nait allaiin;

ook nog aandere bomen binnen der stoan bleven,

dij kinnen, as de zunne schient, nog wat schare geven.

Olle beuk, blief nog joaren stoan op dat plaiin

en dat wie nog voak dien

● Arend Leugs, 900 gedichten, t is niet niks!

mooie kleuren maggen zaain.

Dij kleur dij zo mooi is as de zunne gaait schienen, nee, olle beuk, doe magst nait meer verdwienen!

A. LEUGS

Mastenmaker, 6 juni 1986
(nr. 106)

TEKST: Nies Sap-Akkerman

FOTO: Wieger van der Laan

Sappemeerster schreef bijna 900 gedichten

Y.P.S. 10 juli '86

M.S. n
10 jul
'86

Sappemeester schreef bijna 900 gedichten

SAPPEMEER - Het is bijna niet te geloven maar de 82-jarige Arend Leugs heeft vanaf 1977 bijna 900 gedichten geschreven en hij schrijft nog maar steeds door. Niet zomaar in het Nederlands, nee in het Gronings. Zes multomappen met bijna in elk 150 gedichten, prijken in de boekenkast. Op onze vraag of hij geen behoefte heeft om eens iets uit te geven is het antwoord ontkennend. Wat hij er dan mee doet? Ze zijn bestemd voor zijn zoon Jacob.

De heer Leugs werd geboren in Appingedam „Ik bin n Daamster“, zoals hij zelf zegt, maar hij verhuisde op 2-jarige leeftijd naar Sappemeer waar hij zijn verdere leven heeft gewoond. Eerst in Borgercompagnie en hij ging toen naar de lagere school in Kleinemeer. Later behaalde hij zijn diploma hovenier aan de tuinbouwschool. In 1928/29 had hij met iemand samen een boomkwekerij en verkocht bomen, via kwekerij Gebr. Jongman naar Duitsland. Daar kwam een einde aan toen Hitler aan het bewind kwam.

Slechte tijden braken aan en Leugs moest naar de werkverschaffing in Jipsing-

huizen. „Der was ain loods“, aldus Leugs om aan te duiden hoe slecht de tijden wel waren, „woar studenten zaten met papieren, mor der was gain waark“. Toen kwam in Nederland de mobilisatie. Arend Leugs moest in dienst op 18 augustus 1939 en hij ging in begin oktober weer naar huis. Op 8 mei 1940 werd hij opnieuw opgeroepen en werd toen gelegerd in Den Haag, aan de Waalsdorperweg, waar hij ternauwernood ontkwam aan een bombardement.

Na de capitulatie werkte hij twee keer een periode in Duitsland, in Hamburg en Bremen. Na de oorlog begon hij op Kleinemeer een groentekwekerij. Na 34 jaar hard werken op de kwekerij ging hij „op Drees“. De kwekerij en het land werden verkocht en de familie Leugs woonde toen nog 2 jaar op Kleinemeer. Later werd ook het huis verkocht en zo kwam het echtpaar in Boswijk waar ze zeer tot hun tevredenheid wonen aan de Mastenmaker. Wel is daar nog iets van de oude kweker te zien: de prachtige bloementuin.

ROOIE RAKKER

Overigens was de heer Leugs een echte „rooie rakker“. Hij zat vroeger in de

A.J.C. (Arbeiders Jeugd Centrale), was later lid van de Arb. toneelvereniging „Voorwaarts“, van de Arb. Zangvereniging „De Volksstem“ en van de Coöperatie. Hij was eveneens lid van het Instituut voor Arbeidersontwikkeling (nu Nivon) en volgde daar nog een avondcursus. De cursus werd gegeven in de school aan de Stationsstraat (nu Kees de Haanstraat).

De heer Leugs weet dat allemaal nog heel goed. Er werd les gegeven door de heer van der Heide. De cursus betaalden 10 cent voor schriften. Toen al begon de heer Leugs met het schrijven van gedichten. Van der Heide schreef ook gedichten maar die schreef in het Fries, Leugs in het Gronings. Van die tijd zijn jammer genoeg geen gedichten meer.

Vanaf 1977 is alles bewaard gebleven. Er werd een schrijfmachine aangeschaft en Leugs leerde zichzelf typen. Wel schrijft hij ze altijd op papier en tikt ze later over en zo goed als foutloos! Met het vinden van onderwerpen heeft hij totaal geen moeite en hij schrijft de gedichten dan ook bijna aan de lopende band.

Hij gaat zitten en schrijft zo maar 4 a 5 gedichten achter

elkaar, over allerlei onderwerpen. Veel in deze gedichten is toch wel waar gebeurd, al zijn ze dan niet herkenbaar doordat er andere namen zijn gebruikt. Ook veel grappige gedichten zijn er bij en moppen en gedichten over de oorlog en kerstmis, gedichten voor verenigingen, over kaartavonden en de reizen met „De Zonnebloem“ (staan altijd in de H-S krant), och te veel om op te noemen.

In 1984 maakte hij in totaal 135 gedichten, waarvan de top in januari, namelijk 28. Vijf delen zijn nu al klaar, keurig met een inhoudsopgave en op nummer, aan de zesde wordt hard gewerkt en eer het jaar om is, is de 900 vol.

Hij was al eens de gast van Radio Noord in De Gouden Zon in Sappemeer en gaf voordrachtavonden in het Verzorgingstehuis Voor Anker en het Verzorgingshuis aan de Kerkstraat.

Duidelijk blijkt hoe na de Groninger taal hem aan het hart ligt en hij heeft gelijk, want wat is er nu mooier dan te schrijven in je eigen moedertaal? Het is een prachtige hobby en je mag je wel erg gelukkig voelen, als je je zo goed in je eigen taal weet uit te drukken als Arend Leugs.